

KŘÍŽOVÁ CESTA

Na začátek se společně pomodleme:

Pane Bože, nebeský Otče, ze srdce ti děkujeme, že jsi ve svém jednorozeném Synu vyhlásil věčné smíření. Skrze Krista jsi nám daroval i odpuštění hříchů. Prosíme tě o pomoc, abychom zůstávali neustále vděční za tvou milost, abychom v ní nacházeli útěchu ve všech nouzích a při všech pokušeních, a abychom před tebou vedli nový, svatý život. K tomu nám poslouží i velkopáteční setkání u křížové cesty. Amen.

*Zastavení první: Kristus odsouzen

(Má stejnou siluetu jako zastavení poslední; ukazuje souvislost mezi začátkem a koncem.)

Lk 22,47-53 zatčení

K Ježíšovi se blížil zástup, a vpředu ten, který se jmenoval Jidáš, jeden ze Dvanácti; přistoupil k Ježíšovi, aby ho políbil. Ježíš mu řekl: „Jidáši, políbením zrajuješ Syna člověka?“ Když ti, kteří byli s Ježíšem, viděli, co nastává, řekli: „Pane, máme se bít mečem?“ A jeden z nich napadl sluhu veleknězova a uťal mu pravé ucho. Ježíš však řekl: „Přestaňte s tím!“ Dotkl se jeho ucha a uzdravil ho. Pak řekl Ježíš těm, kteří na něho přišli, kněžím, velitelům stráže a starším: „Jako na povstalce jste na mne vyšli s meči a holemi. Denně jsem byl mezi vámi v chrámě, a nevztáhli jste na mne ruce. Ale toto je vaše hodina, vláda tmy.“

Mk 15,1-15 Ježíš před Pilátem

A hned zrána se poradili velekněží, starší a zákoníci - celá rada; spoutali Ježíše, odvedli jej a vydali Pilátovi. Pilát se ho otázel: „Ty jsi král Židů?“ On mu odpověděl: „Ty sám to říkáš.“ Velekněží na něj mnoho žalovali. Tu se ho Pilát znovu otázel: „Nic neodpovídáš? Pohleď, co všechno na tebe žalují!“ Ježíš však už nic neodpověděl, takže se Pilát divil. O svátcích Židům propouštíval jednoho vězně, o kterého žádali. Ve vězení byl mezi vzbouřenci, kteří se při vzpouře dopustili vraždy, muž jménem Barabáš. Zástup přišel Piláta požádat o to, v čem jim obvykle vyhověl. Pilát jim nato řekl: „Chcete, abych vám propustil židovského krále?“ Věděl totiž, že mu ho velekněží vydali ze zášti. Velekněží však podnítli zástup, ať jim raději propustí Barabáše. Pilát se jich znovu zeptal: „Co tedy mám učinit s tím, kterému říkáte židovský král?“ Tu se znovu dali do křiku: „Ukřižuj ho!“ Pilát jim řekl: „A čeho se vlastně dopustil?“ Oni však ještě víc křičeli: „Ukřižuj ho!“ Tu Pilát, aby vyhověl zástupu, propustil jim Barabáše; Ježíše dal zbičovat a vydal ho, aby byl ukřižován.

*Zastavení druhé: Kristus bere na sebe kříž

(Je jedinečné otiskem ruky; ten symbolizuje přijetí poslání.)

Lk 22,42

Ještě než byl Ježíš zadržen vojáky a předveden před velekněze, odešel do Getsemanské zahrady, kde se modlil slovy: „Otče, chceš-li, odejmi ode mne tento kalich, ale ne má, nýbrž tvá vůle se staň.“

Myšlenka k úvaze: Jsme ochotni objevovat a přijímat Boží vůli pro nás?

***Zastavení třetí: Kristus trýzněn vojáky. Kristus klesá pod křížem poprvé**

(Propojuje kruhový tvar se zastavením prvním a posledním; poukazuje na jejich spojitost - od odsouzení, přes pád až k uložení do hrobu.)

Mk 15,16-20

Vojáci ho odvedli do místodržitelského dvora a svolali celou setninu. Navlékli mu purpurový plášť, upletli trnovou korunu, vsadili mu ji na hlavu a začali ho zdravit: „Buď zdrav, židovský králi!“ Bili ho po hlavě holí, plivali na něj, klekali na kolena a padali před ním na zem. Když se mu dost naposmívali, svlékli mu purpurový plášť a oblékli ho zase do jeho šatů. Pak ho vedli ven, aby ho ukřižovali.

Myšlenka k úvaze: Ježíš Kristus byl zcela Bůh. Byl ale také zcela člověk, a tak cítil jako my bolest a vysílení.

***Zastavení čtvrté: Kristus se setkává s matkou**

(Je výjimečné kompozicí dvou křížů, které jako by se vzájemně podpíraly; vyjadřují osobní vztah matky a syna.)

Toto zastavení nemá biblický základ v Bibli. Jedná se o lidovou tradici.

Myšlenka k úvaze: Zvažujeme, komu se svěřujeme? Jsme my sami schopni být pro druhé oporou, když se nám někdo svěří? Či jsme náchylní myslet si: to je tvůj problém.

***Zastavení páté: Šimon pomáhá nést kříž**

(Používá jako symbol ruce Šimona, který pomáhá nést kříž.)

Lk 23,26

Když jej odváděli, zastavili nějakého Šimona z Kyrény, který šel z pole, a vložili na něho kříž, aby jej nesl za Ježíšem.

Myšlenky k úvaze: Ježíš byl ukřižován za naše hříchy. Jak můžeme reagovat na Jeho obětování se pro nás?

***Zastavení šesté: Veronika podává roušku**

(Nese symbol v podobě draperie, Veroničinu roušku.)

Toto zastavení nemá biblický základ v Bibli. Jedná se o lidovou tradici

Myšlenky k úvaze: Potřebuje Kristus (člověk) pomoc od člověka? Mohu a chci pomoci (člověku) Ježíši v naplňování jeho poslání?

***Zastavení sedmé: Kristus padá pod křížem podruhé**

(Má šikmo umístěný symbol kříže, což má zdůraznit druhý pád pod křížem.)

Jde o další zastavení, které nemá biblický základ v Bibli. Jedná se o lidovou tradici.

*Myšlenky k úvaze: Pod kterými břemeny se hroutíme? Snažíme se jim vyhýbat?
Co je v našem životě prioritou?*

***Zastavení osmé: Plačící ženy**

(Zobrazuje slzy, které jsou vyjádřením emocí.)

Lk 23,27-31

Za ním šel veliký zástup lidu; ženy nad ním naříkaly a oplakávaly ho. Ježíš se k nim obrátil a řekl: „Dcery jeruzalémské, nade mnou neplačte! Plačte nad sebou a nad svými dětmi; hle, přicházejí dny, kdy budou říkat: ‚Blaze neplodným, blaze těm, které nikdy nerodily a nekojily!‘ Tehdy ‚řeknou horám: ‚Padněte na nás, a pahrbkům: ‚Přikryjte nás!‘ Neboť děje-li se toto se zeleným stromem, co se stane se suchým?‘“

Myšlenky k úvaze: Ježíš trpí, ale v tuto chvíli se děje něco ještě mnohem horšího. Ježíš vyzývá ženy, aby plakaly nad sebou samými, neboť odmítají Mesiáše, a to pro ně znamená potíže. Stejně jako pro nás, když odpadáváme od Pána Boha.

***Zastavení deváté: Kristus padá pod křížem potřetí**

(Symbolem je zde kříž, padající k zemi; znázorňuje jeho další pád.)

Zde se opět jedná o zastavení, které nemá biblický základ v Bibli. Jedná se o lidovou tradici.

Myšlenky k úvaze: Pán Ježíš klesá již potřetí pod křížem. Můžeme zde vycházet z bohaté židovské symboliky čísel. Tři Boží poslové přicházejí za praotcem Abrahamem, aby mu oznámili dlouho očekávané narození syna. Satan třikrát pokouší Ježíše na poušti. Trojí je také Petrovo zapření, před tím než je Ježíš Kristus odsouzen a ukřižován.

***Zastavení desáté: Kristus zbaven šatu**

(Je jediné, kde symbol není vytesán, ale tvoří ho kříž ve tvaru roucha, o které byl Kristus připraven.)

Myšlenky k úvaze: Ježíš je zbaven svého šatu, jak bylo předpovězeno ve Staré smlouvě, v Žalmu 22., verš 19. Naplňuje se Písmo.

***Zastavení jedenácté: Kristus přibit na kříž**

(Je výjimečné vyrytím nástrojů, potřebných k ukřižování.)

Lk 23,32-43

Spolu s Ježíšem byli vedeni na smrt ještě dva zločinci. Když přišli na místo, které se nazývá Golgota (Lebka), ukřižovali je i ty zločince, jednoho po jeho pravici a druhého po levici. Ježíš řekl:

„Otče, odpusť jim, vždyť nevědí, co činí.“ O jeho šaty se rozdělili losem. Lid stál a díval se. Členové rady se mu vysmívali a říkali: „Jiné zachránil, ať zachráni sám sebe, je-li Mesiáš, ten vyvolený Boží.“ Posmívali se mu i vojáci; chodili k němu, podávali mu ocet a říkali: „Když jsi židovský král, zachraň sám sebe.“ Nad ním byl nápis: „Toto je král Židů.“ Jeden z těch zločinců, kteří viseli na kříži, se mu rouhal: „To jsi Mesiáš? Zachraň sebe i nás!“ Tu ho ten druhý okřikl: „Ty se ani Boha nebojíš? Vždyť jsi sám odsouzen k stejnému trestu. A my jsme odsouzeni spravedlivě, dostáváme zaslouženou odplatu, ale on nic zlého neudělal.“ A řekl: „Ježíši, pamatuj na mne, až přijdeš do svého království.“ Ježíš mu odpověděl: „Amen, pravím ti, dnes budeš se mnou v ráji.“

Myšlenky k úvaze: Ježíšův příběh nám ukazuje, že trpět neznamená vždy prohrávat. Ježíš nakonec zvítězil. To nám může být povzbuzením do těžkých období v osobním životě i v životě církve, národa.

„Velkým proviněním člověka je to, že se může obrátit v každém okamžiku, a neudělá to.“ (M.Buber)

Zastavení dvanácté: Kristus umírá na kříži

(Má jako jediné na kříži korpus - tělo ukřižovaného.)

Mk 15,33-41

Když bylo poledne, nastala tma po celé zemi až do tří hodin. O třetí hodině zvolal Ježíš mocným hlasem: „Eloi, Eloi, lema sabachtani?“, což přeloženo znamená: „Bože můj, Bože můj, proč jsi mě opustil?“ Když to uslyšeli, říkali někteří z těch, kdo stáli okolo: „Hle, volá Eliáše.“ Kdosi pak odběhl, namočil houbu v octě, nabodl ji na prut a dával mu pít se slovy: „Počkejte, uvidíme, přijde-li ho Eliáš sejmut s kříže.“ Ale Ježíš vydal mocný hlas a skončil. Tu se chrámová opona roztrhla vpůli odshora až dolů. A když uviděl setník, který stál před ním, že takto skončil, řekl: „Ten člověk byl opravdu Syn Boží.“ Zpovzdálí se dívaly také ženy, mezi nimi i Marie z Magdaly, Marie, matka Jakuba mladšího a Josefa, a Salome, které ho provázely a staraly se o něj, když byl v Galileji, a mnohé jiné, které se spolu s ním vydaly do Jeruzaléma.

Myšlenky k úvaze: u desátého zastavení jsme se zamýšleli nad starozákonní předpovědí, která došla v Ježíši svého naplnění i v té podobě, že losovali i jeho roucho, jak je psáno Žalmu 22. V tomto žalmu však také zaznívají slova modlitby, která se Pán Ježíš na kříži modlí: „Bože můj, Bože můj, proč jsi mě opustil?“

***Zastavení třinácté: Kristus sňat z kříže**

(Je opatřeno soustředným špicováním, aby byl zdůrazněn zářící kříž.)

Lk 23,50-56

Členem židovské rady byl muž jménem Josef, člověk dobrý a spravedlivý, který nesouhlasil s jejich rozhodnutím a činem. Pocházel z židovského města Arimatie a patřil k těm, kdo očekávali království Boží. Ten přišel k Pilátovi a požádal ho o Ježíšovo tělo; sňal je z kříže, zavinul do plátna a položil do hrobu, vytesaného ve skále, kde ještě nikdo nebyl pochován. Byl pátek a začínala sobota. Ženy, které přišly s Ježíšem z Galileje, šly za ním; viděly hrob i to, jak bylo tělo pochováno. Potom se vrátily, aby připravily vonné masti a oleje. Ale v sobotu zachovaly podle přikázání sváteční klid.

Mt 27,62-66

Nazítří, v den po pátku, shromáždili se velekněží a farizeové u Piláta a řekli: „Pane, vzpomněli jsme si, že ten podvodník řekl ještě za svého života: ‚Po třech dnech budu vzkříšen.‘ Dej proto rozkaz, ať je po tři dny hlídán jeho hrob, aby nepřišli jeho učedníci, neukradli ho a neřekli lidu, že byl vzkříšen z mrtvých; to by pak byl poslední podvod horší než první.“ Pilát jim odpověděl: „Zde máte stráž, dejte hrob hlídat, jak uznáte za dobré.“ Oni šli, zapečetili kámen a postavili k hrobu stráž.

Myšlenky k úvaze: Ježíš Kristus je ukazatelem cesty. Vždy se k němu můžeme v důvěře obrátit a on nám ukáže cestu.

***Zastavení čtrnácté: Kristus je naděje**

(Při pohledu z boku se směrem dolů zužuje. Má znásobit dojem zmrtvýchvstání a naději, vyjádřenou i symbolem vycházejícího slunce s nápisem IHS.)

Lk 24,1-12

Prvního dne po sobotě, za časného jitra, přišly ženy k hrobu s vonnými mastmi, které připravily. Nalezly však kámen od hrobu odvalený. Vešly dovnitř, ale tělo Pána Ježíše nenašly. A jak nad tím byly bezradné, stanuli u nich dva muži v zářícím rouchu. Zachvátil je strach a sklonily tvář k zemi. Ale oni jim řekli: „Proč hledáte živého mezi mrtvými? Není zde, byl vzkříšen. Vzpomeňte si, jak vám řekl, když byl ještě v Galileji, že Syn člověka musí být vydán do rukou hříšných lidí, být ukřižován a třetího dne vstát.“ Tu se rozpomenuly na jeho slova, vrátily se od hrobu a oznámily všecko jedenácti učedníkům i všem ostatním. Byla to Marie z Magdaly, Jana a Marie Jakobova a s nimi ještě jiné, které to pověděly apoštolům. Těm však ta slova připadala jako blouznění a nevěřili jim. Petr se rozběhl k hrobu, nahlédl dovnitř a uviděl tam ležet jen plátna. Vrátil se v údivu nad tím, co se stalo.

Modlitba Páně

Otče náš, který jsi v nebesích,
posvět' se jméno tvé,
přijď království tvé!
Bud' vůle tvá jako v nebi, tak i na zemi.
Chléb náš vezdejší dej nám dnes
a odpusť nám naše viny,
jako i my odpouštíme našim viníkům.
A neuved' nás v pokušení,
ale zbav nás od zlého.
Neboť tvé je království i moc i sláva na věky.
Amen.

VELKÝ PÁTEK

S lidmi je kříž, ale když už je člověk jednou na kříži,
tu na všecko docela jinak pohlíží,
to dělá to rozpjaté náručí,
to je tím, že je výše,
to je tím, že je sám,
a tím, že se tak těžko dýše,

to dělá ta velká bolest.

(Olga Scheinpflugová)